

ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΕΜΠΕΡÓΠΟΥΛΟΣ:

“ Είμαστε πια σε πόλεμο ! ”

Του Σωτήρη Κακίση

Δεν πρόκειται για «Ξαφνικό Έρωτα», ούτε για είσοδο στα οικολογικά θέματα του σκηνοθέτη Γιώργου Τσεμπερόπουλου από την «Πίσω Πόρτα». Αλλά για να μην πούμε όλοι σύντομα «Άντε Γειά», τώρα που η οικολογία για όλο τον κόσμο εκτός από την Ελλάδα έχει καταστεί θέμα πρώτης προτεραιότητας, ο σκηνοθέτης του πρωτοποριακού κάποτε ντοκυμαντέρ «Μέγαρα» και μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εγχώριας Greenpeace, με τον βουλευτή Επικρατείας Σπύρο Κουβέλη, αυτόν που γύρισε με την ίδια αγωνία από το εξωτερικό και τα Ηνωμένα Έθνη, σήμερα εδώ μιλάει, συνδιαλέγεται, έχει ένα σωρό πράγματα να πει, να πούνε.

Γιατί είμαστε σε πόλεμο πια, λέει, λένε. Γιατί δεν γίνεται άλλο να κλείνουμε τα μάτια. Γιατί δεν πάει άλλο. Γιατί ο εχθρός είναι εδώ και καιρό εντός των πυλών. Κι ο εχθρός αυτή τη φορά είμαστε εμείς οι ίδιοι. Ο καθένας μας χωριστά, κι όλοι μαζί σαν σύνολο. Με τις συνήθειες, με τον τρόπο, με την αδιαφορία, με τις σπατάλες, με την άγνοιά μας. Κι αν δεν αλλάξουμε πορεία αποφασιστικά, ακόμα χειρότερες μέρες σύντομα δυστυχώς θα δούμε.

-Τελευταία, πολύ ...οικολογικά τη βγάζουμε, δεν τη βγάζουμε; Εννοώ με τη Δ.Ε.Η. και τα σκουπίδια.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΕΜΠΕΡÓΠΟΥΛΟΣ: Με μπλακ-άουτ γενικευμένο, θέλετε να πείτε;

-Θέλω να πω η Οικολογία δεν περιλαμβάνει και-

ΣΠύΡΟΣ ΚΟΥΒέΛΗΣ: Το σκοτάδι;

-Ναι. Το σκοτάδι με τη ρομαντική του, μια φορά κι έναν καιρό, έννοια...

Γ.Τ.: Τότε, να σπεύσω εγώ να πω πως το τριήμερο της Καθαρής Δευτέρας ήμασταν στην Αίγινα. Το πρώτο βράδυ, μια χαρά ήμασταν, όπως πάντα. Το δεύτερο βράδυ πέφτει ένας πανικός απίστευτος: έγινε μπλακ-άουτ ! Ο πανικός δε αυτός αφορούσε το φαΐ στο φούρνο μόνο, γιατί γκάζι είχαμε στα μάτια της κουζίνας. Η συνέχεια του πανικού αφορούσε το «-Και τώρα τι κάνουμε, πού πάμε;». «-Και γιατί πρέπει να βγούμε;», ρωτάω εγώ. «-Γιατί χωρίς ρεύμα μες στο σπίτι θα σκάσουμε, δεν θα σκάσουμε;»

-Στην Αίγινα;

Γ.Τ.: Στην Αίγινα. Εγώ όμως το είχα σχεδόν σκηνοθετημένο, γιατί ήξερα περί μπλακ-άουτ: εμφανίζω πάσης φύσεως κεριά, τ' ανάβουμε, και γίνεται **Η** βραδιά. Κανένας δεν έφυγε, το ρεύμα ήρθε και δεν το πήραμε είδηση, κι απολαύσαμε πραγματικά, μα πραγματικά το σκοτάδι.

Σ.Κ.: Αν λοιπόν πάρουμε το σκοτάδι από την πλευρά της οικολογίας, ναι: ανάβουμε τα κεριά, κι οι άνθρωποι έρχονται ξαφνικά πάλι κοντά μεταξύ τους.

Γ.Τ.: Το πρόβλημα, βέβαια, έγκειται στο γεγονός πως δεν είμαστε έτοιμοι να ξαναζήσουμε έτσι. Π.χ. το θέμα του ψυγείου για όλους μας είναι πια άλυτο. Του μαγαζιού που πουλάει τα κρέατα και με τις διακοπές του ηλεκτρικού τα πετάει. Καμία κοινωνία, θέλω να πω, δεν είναι έτοιμη να ζήσει χωρίς ρεύμα.

Σ.Κ.: Εγώ, για να το σοβαρέψω λίγο, θα πω πως η συζήτηση όλη δεν είναι αν θα πρέπει να ζήσουμε στο μέλλον με ή χωρίς ρεύμα, αλλά αν καταναλώνουμε την ενέργεια που πραγματικά χρειαζόμαστε, ή 25 φορές περισσότερη. Ή, έστω, 10 φορές περισσότερη. Εκεί βρίσκεται το πρόβλημα. Γιατί ζούμε με τρόπο ώστε η σπατάλη ενέργειας να θεωρείται μέσο καλοπέρασης.

-«Σπάσ' τα όλα, κάψ' τα όλα, και αγάαααπαμε» ! Εσείς, κύριε Κουβέλη, πάντως ειδικεύεστε και στα οικονομικά της οικολογίας, αν δεν κάνω λάθος. Τι σημαίνει αυτό;

Σ.Κ.: Σημαίνει πως η δική μου άποψη για τα θέματα της ενέργειας ή της κατανάλωσης των φυσικών πόρων λέει πως δυστυχώς βρισκόμαστε εδώ και καιρό στο σημείο να έχουμε εξαρτήσει την καλοπέρασή μας και το μέτρο ανάπτυξής μας από το πόσο πολύ σπαταλάμε τα πάντα. Όμως η φτηνή και άφθονη ενέργεια είναι πια μόνο ένα όνειρο του παρελθόντος.

-Τέλος ! Που λέει κι η πιο έσχατη έκφραση της λαϊκής μόδας.

Σ.Κ.: Τέλος. Αρκεί να δει κανείς πόσο κάνει πια ένα βαρέλι πετρέλαιο, ή ένα λίτρο βενζίνης. Πρέπει να το πάρουμε απόφαση: δεν υπάρχει επιστροφή σε προηγούμενες εποχές. Οφείλουμε να γίνουμε και πιο προσεκτικοί, και πιο ευρηματικοί στη χρησιμοποίηση κάθε μορφής ενεργείας.

-Εσείς τώρα μιλάτε για μια ξένη, πολύ πιο πολιτισμένη ...πολιτιστική κατάσταση από της Ελλάδας. Εδώ εμείς δεν έχουμε καταφέρει να κάνουμε ανακύκλωση με τα σκουπίδια μας. Τι λέω; Ούτε ξέρουμε, εν έτει 2008, τι πάει να πει ανακύκλωση !

Γ.Τ.: Εγώ προσωπικά, από δύο πλευρές τα κοιτάω τα πράγματα: όντας Greenpeace εδώ και 30 χρόνια, και 17 από τότε που δημιουργήθηκε κι η ελληνική, είμαι σ' αυτό συνειδητοποιημένος. Μάλιστα, αυθόρμητα, 23 χρόνων, πριν καν υπάρξει ίσως ο όρος οικολογία, έκανα μια ταινία, «Τα Μέγαρα», όπου οι αγρότες οι ίδιοι μιλάνε για τα θέματα αυτά. Το είχα άρα μες στο πετσί μου από τότε εγώ το πρόβλημα. Και με μεγάλη χαρά βλέπω τώρα, 35 χρόνια μετά, πως όλος ο κόσμος, κι όχι μόνο οι άμεσα παθόντες, δείχνουν ν' ανησυχούν.

-«Δείχνουν»;

Γ.Τ.: Ναι. Και εδώ ακριβώς είναι ο επιπλέον κίνδυνος. Στην «καραμέλα» της οικολογίας. Γιατί, εκτός από τον Σπύρο Κουβέλη και τον Κυριάκο Μητσοτάκη κανένας άλλος πολιτικός δεν μιλάει σοβαρά γι' αυτά τα πράγματα.

-Κι ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης.

Γ.Τ.: Κι ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης, πράγματι. Που προηγήθηκε μάλιστα. Κι ενώ λέγεται πως διάφοροι πολιτικοί αρχηγοί σε συζητήσεις τους δείχνουν να ενδιαφέρονται, στο δημόσιο λόγο τους δεν ασχολούνται με το θέμα. Δεν υπάρχει πολιτικός πολιτισμός στην Ελλάδα, δυστυχώς. Τα κόμματα παρουσιάζονται χωρίς κανέναν είδους οικολογική άποψη. Και το δεύτερο κατ' εμέ και μεγαλύτερο θέμα, που είναι ίσως παρεπόμενο του πρώτου, είναι ακριβώς αυτό που ειπώθηκε πριν: πώς, αν και άνθρωποι με οικολογική συνείδηση, μπορούμε να ζούμε κάθε μέρα ως οικολογικά γουρούνια.

-Ήτοι:

Γ.Τ.: Το βλέπω σε φίλους μου, σε ανθρώπους με τους οποίους έχουμε ίδιες απόψεις: όση ώρα μιλάμε, η βρύση στο μπάνιο τρέχει. Κάτι που εγώ πια το θεωρώ εγκληματικό. Είναι η στιγμή που «εγκληματεί» ο καθένας μας, όχι μόνο απέναντι στη δική του την τσέπη, αλλά κι απέναντι στον πλανήτη όλο, απέναντι στο μέλλον των παιδιών.

Σ.Π.: Έτσι είναι.

-Έτσι είναι; Γιατί ο Γιώργος ο Τσεμπερόπουλος είπε κάτι και για τα κόμματα, κύριε Κουβέλη...

Σ.Π.: Να πούμε και για τα κόμματα. Κι εγώ θεωρώ πως ο πολιτικός πολιτισμός στην Ελλάδα όσον αφορά το περιβάλλον βρίσκεται σε πρωτόλεια φάση, για να μην τον πω τελείως ανύπαρκτο. Κι αυτό το εισπράττω συνέχεια ο ίδιος προσωπικά. Όταν θέτω θέματα, που δεν άπτονται μιάς γενικολογίας, αλλά που περιέχουν κάτι που πονάει, και η άλφα λύση είναι πολύ πιο επώδυνη πολιτικά, βλέπω να προτιμώνται λύσεις βήτα, άνευ κόστους πολιτικού. Ακούω, όχι μόνο από συναδέλφους του δικού μου κόμματος, «-Κάτσε, ρε παιδάκι μου, θα 'χω πρόβλημα με τους ψηφοφόρους μου, αν τους εναντιωθώ σ' αυτό».

-Όπως:

Σ.Π.: Κάποιος θέλει, ας πούμε, να πάει να φτιάξει ένα ακόμα χιονοδρομικό κέντρο σε κάποιο παρθένο, απάτητο βουνό. Πώς να πάμε κι αλλού, τους λέω εγώ, όταν κι αυτά ακόμα που έχουμε δυσκολεύονται να δουλέψουνε; Γιατί; Από την άλλη, ο Γιώργος ο Παπανδρέου εγώ θεωρώ πως έχει επί του θέματος αρκετά μεγάλη ευαισθησία. Από το σημείο όμως αυτό ως το σημείο η οικολογία να φτάσει να διατρέξει την πολιτική κουλτούρα της Ελλάδας, όντως απέχουμε πάρα πολύ. Και στο δεύτερο που έλεγε ο Γιώργος ο Τσεμπερόπουλος συμφωνώ, ο κοινωνικός πολιτισμός μας για το περιβάλλον είναι πάρα πολύ χαμηλά. Όλοι θέλουμε ένα καθαρό περιβάλλον, και σωστή αποκομιδή σκουπιδιών, και ενέργεια άφθονη, και, και, και, αρκεί όλα να συμβαίνουν μακριά κι έξω από μας. Εμείς θέλουμε να βρισκόμαστε στην άκρη του σωλήνα απ' όπου βγαίνει το καθαρό νερό, αδιαφορώντας για οτιδήποτε μεσολαβεί γι' αυτό. Μακριά από μας όλα να είναι, κι εμείς να απολαμβάνουμε μόνο το κάθε τι.

-Έλα όμως που για πολλά πια ...τέλος ! Καθαρό νερό δύσκολα πια βγαίνει τον τελευταίο καιρό, στον Ωρωπό, στα Οινόφυτα. Δεν είμαστε πια στο παρά πέντε, στις και πέντε είμαστε: Κερκίνες κι Αχελώους και Κηφισούς έχουμε πια πολλούς ενώπιόν μας.

Σ.Π.: Στις και πέντε είμαστε. Η ζημιά που έχει γίνει σε πάρα πολλά μέρη είναι μη-αναστρέψιμη. Η ρύπανση των υδροφόρων οριζόντων μας είναι πια σε πολύ προχωρημένο επίπεδο. Σε κάποιους άλλους τομείς, βέβαια, ακόμα υπάρχει λίγος καιρός.

-Π.χ.:

Σ.Π.: Π.χ., το να μαζέψουμε τα σκουπίδια μας και να μάθουμε να τα διαχειριζόμαστε, αυτό μπορεί να γίνει προφανώς οποιαδήποτε στιγμή αποφασίσουμε να γίνουμε άνθρωποι.

-Δεν είναι παράδοξο το γεγονός ότι, ενώ στα σπίτια μας μέσα οι νεοέλληνες είμαστε πολύ πιο καθαροί από άλλους λαούς, έξω από την πόρτα μας «γαία πυρί μειχθήτω» ;

Σ.Π.: Εγώ θυμάμαι τη γιαγιά μου, η οποία καθάριζε την αυλή της μια φορά κι έναν καιρό, κι ύστερα έπιανε και καθάριζε και το πεζοδρόμιο. Τώρα οι άνθρωποι καθαρίζουν τα διαμερίσματά τους ή τις αυλές τους και πετάνε μετά τα σκουπίδια στο δρόμο έξω.

Γ.Τ.: Σ' εμάς πάλι η κυρά-Μαρία, μετά την είσοδο της πολυκατοικίας, καθαρίζει αυτοβούλως κι όλο το τετράγωνο.

-Σαν τον Θανάση Βέγγο, που λέγεται πως κάποτε παραλίγο να σκουπίσει όλη την ...Εθνική οδό !

Γ.Τ.: Αλλά η κυρά-Μαρία, βέβαια, αποτελεί είδος υπό εξαφάνιση. Ναι, λοιπόν, η οικολογία είναι ένα τεράστιο θέμα. Στην πράξη όμως τι γίνεται; Όσον αφορά στην πράξη, λοιπόν, χωρίς να υποτιμώ ούτε του νερού, ούτε οποιαδήποτε άλλη μόλυνση, το πάρα πολύ καίριο θέμα για μένα είναι το ενεργειακό. Που όλοι λέμε πως οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας οφείλουν και δια νόμου να ανέλθουν στο 50 τοις εκατό. Ώς το 2050 να έχουμε φτάσει σε ποσόστωση τεράστια. Και δεν πηγαίνουμε καθόλου προς τα 'κεί. Ούτε από πολιτική βούληση, ούτε από ατομική ευσυνειδησία. Ένα άλλο παράδειγμα, λοιπόν, αυτού του αδιεξόδου εδώ σ' εμάς είναι κι οι ανεμογεννήτριες.

-Οι οποίες;

Γ.Τ.: Στη χώρα μας είναι προφανέστατο πως έπρεπε εδώ και πολλά χρόνια να έχουμε στραφεί στον πολλαπλασιασμό των αιολικών πάρκων. Όμως κανείς και πουθενά δεν τα θέλει, και δεν υπάρχει περίπτωση να γίνουν, παρά μόνο δια της επιβολής των συμφερόντων κάποιων εταιρειών. Κατά σύμπτωση, στην Πάρο, του πολύ επιτυχημένου απ' όσο ξέρω πρώην δήμαρχου, τώρα στην κεντρική πολιτική σκηνή, κυρίου Ραγκούση, υπάρχει απόφαση πως οι ανεμογεννήτριες δεν ταιριάζουν με το ιστορικό, πολιτιστικό, τουριστικό -και δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο- προφίλ του νησιού. Κι οποιουδήποτε άλλου νησιού, επομένως. Η ερώτησή μου άρα είναι: Ταιριάζουν όμως τα διϋλιστήρια πετρελαίου;

-Απαντήστε, λοιπόν, εσείς τώρα, κύριε Κουβέλη, ως ...Ραγκούσης !

Σ.Π.: Απαντώ ως Κουβέλης πως δεν την ξέρω αυτή τη συγκεκριμένη υπόθεση της Πάρου. Ξέρω όμως τι έχει γίνει σε πάρα πολλά άλλα νησιά. Ξέρω τι ήταν να γίνει και δεν έγινε στη Σκύρο, που περνάς από την Εθνική οδό και βλέπεις ξαπλωμένες δίπλα τις ανεμογεννήτριες, που αρνήθηκαν οι Σκυριανοί να δεχτούνε. Τα αιολικά πάρκα δεν είναι ούτε επικίνδυνα, ούτε προβληματικά. Όταν όμως πας από τη μια μέρα στην άλλη και λες σε κάποιους «-Εδώ θα σας πνίξουμε στην ανεμογεννήτρια», ο άλλος φυσιολογικά τρομάζει. Υποψιάζεται από μίζες ως συμφέροντα

τελείως σκοτεινά. Η διαδικασία της εξήγησης στον κόσμο γιατί είναι καλύτερη η αιολική ενέργεια είναι ανύπαρκτη.

-Εδώ γύρω, αρκετά δικαιολογημένα με τα όσα έχουν δει τα μάτια μας, υπάρχει ριζωμένη βαθειά μέσα μας η δυσπιστία.

Σ.Κ.: Εγω επανέρχομαι στα πρωτοποριακά όντως «Μέγαρα» του Τσεμπερόπουλου, μια κι έχω κι εγώ ασχοληθεί αρκετά με τα θέματα τα οικολογικά στον κινηματογράφο, με το φεστιβάλ της Ρόδου. Τεράστια σημασία έχει να ενημερωθεί ο κόσμος. Τεράστια ! Με φιλμ, με ντοκυμαντέρ, με σινεμά, με τηλεόραση.

-Πώς, αλλά ...Γκορ; Όπου ο ίδιος που βομβάρδισε την Ευρώπη, μας λέει τώρα για τα παγόβουνα;

Σ.Κ.: Ε, καλά, ο Τσεμπερόπουλος δεν είχε ...εργοστάσιο με λιγνίτη πριν, οπότε γίνεται πιστευτός, σε αντίθεση ίσως με τον Γκορ που λέτε. Εγώ λέω για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, γιατί δεν μπορείς να πάρεις όλους τους Έλληνες και να τους πας να δουν ένα αιολικό πάρκο. Ή, όπως το έλεγε πολύ ωραία ο επικεφαλής της Greenpeace στην Ελλάδα, ο Νίκος ο Χαραλαμπίδης, δεν θα 'βλαπτε να βάζαμε μερικές ανεμογεννήτριες στον Υμηττό πάνω. Να ξυπνάνε κάθε πρωί οι άνθρωποι και να τις βλέπουν, να τις συνηθίσουν, να μην τις φαντάζονται για τίποτα τρομακτικό.

Γ.Τ.: Κι ας μην λειτουργούν !

-Εδώ συνηθίσαμε στο ζέππελιν στη διάρκεια των Ολυμπιακών, και μας ψλο-λείπει...

Σ.Κ.: Με τρεις ανεμογεννήτριες και μια τσιμινιέρα στο Υμηττό δίπλα-δίπλα, θα καταλάβαινε επιτέλους πολλά ο κόσμος. Το ξεπάτωμα του πανέμορφου ελαιώνα στα Μέγαρα το '82-'83, για να μη γίνει μετά τίποτα, εγώ σαν εικόνα από παιδάκι, έξω κι από το φιλμ του Τσεμπερόπουλου, την έχω ακόμα μέσα μου σαν ψυχικό τραύμα.

Γ.Τ.: Για να γίνει διυλιστήριο πετρελαίου.

-Ο Γκάτσος άρα την Περσεφόνη του και στα Μέγαρα, όχι μόνο στην Ελευσίνα, αν όχι σ' όλη πια την Ελλάδα, δεν θα 'πρεπε να την αφήσει να ξαναβγει.

Γ.Τ.: Το θέμα πάντως του ποιος λέει σήμερα αλήθεια και ποιος λέει ψέματα είναι πολύ σοβαρό. Εγώ, με το κίνδυνο πάντα να φανώ γραφικός, νοιώθω πως είμαστε πια σε πόλεμο. Όχι σε πόλεμο κανονικό, σαν εκείνους που ξέραμε ως τον προηγούμενο αιώνα, με εισβολές και τέτοια. Αλλά, επειδή και σήμερα η ουσία είναι στο «ζωή ή θάνατος», όλα τ' άλλα πάνε περίπατο. Κι εγώ επηρεασμένος από το γεγονός ότι έχω και μια μικρή κόρη, που το 1950 θα είναι ακριβώς στη μέση της ζωής της, νοιώθω πως το 1950 είναι σήμερα, έχει έρθει ήδη. Το δε 2020, που η Ελλάδα υποχρεούται να 'χει κάνει πράγματα, είναι χτες.

-Άλλωστε, γρήγορα περνάει ο καιρός: γύρω στις 75 γενιές απέχουμε μόνο από την Αθήνα του Περικλή, ξέρετε.

Γ.Τ.: Πιάνω τον εαυτό μου, λοιπόν, να ξανασκέφτομαι με όρους ξεπερασμένους, να χωρίζω τους ανθρώπους σε αριστερούς και δεξιούς ακόμα. Αν έχεις σκέψη αριστερή, ας πούμε, αμφισβητείς τα πάντα, κοιτάς να ελέγξεις το κεφάλαιο, τέτοια. Αλλά στην περίπτωση τώρα άλλα παίζουν ρόλο: όταν εσύ, η γυναίκα σου, κάνετε ντους, την ώρα που σαπουνίζεστε, το 'χετε κλειστό το ρημάδι το νερό, ή τ' αφήνεις να τρέχει χωρίς λόγο; Την κλείνεις τη βρύση όσο πλένεις τα δόντια σου;

-Όπως έλεγε κι ο Λογοθετίδης, «-Μπαίνεις « κλικ » ! Βγαίνεις « κλικ » ! »

Γ.Τ.: Γιατί από τότε που τά 'λεγε αυτά ο Λογοθετίδης έχει περάσει η ευημερία, που πολύ ωραία ήταν και τη χαρήκαμε, περάσαμε καλά όσοι προλάβαμε, αλλά τώρα είμαστε αλλού. Σε θέση μάχης, καλώς ή κακώς. Κι εμένα δεν μ' ενδιαφέρει αν θα με κοροϊδέψουν, ή κάποιος θα βγάλουν λεφτά με τις μετατροπές της ενέργειας. Να ζήσουν χωρίς πρόβλημα τα παιδιά μου μ' ενδιαφέρει.

Σ.Κ.: Φέτος το καλοκαίρι θα περάσουμε κατά τα φαινόμενα δύσκολα λόγω της έλλειψης νερού. Γιατί με τις απεργίες στη Δ.Ε.Η. ποιος ξέρει πόσο νερό έφυγε από τα φράγματα για την παραγωγή ηλεκτρισμού. Κι ο κακομαθημένος ο Έλληνας δεν σκέφτεται να κάνει κάτι να βοηθηθεί λίγο η κατάσταση, να μη βάλει σεσουάρ οπωσδήποτε μια μέρα για τα μαλλιά του, να μην ξεχάσει το θερμοσίφωνο ανοιχτό. Το μοντέλο μας λέει, «-Εγώ καταναλώνω όσο μπορώ περισσότερα, γιατί έτσι δείχνομαι πιο μάγκας»... Και σαν κράτος πάλι είμαστε αυτή τη στιγμή κάτω κι από το 1 τοις εκατό σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

-Σαν νοοτροπία «ο πωλών επί πιστώσει» εμείς πάντα είμαστε;

Γ.Τ: Μην ξαναπούμε τώρα πως ακόμα δεν έχουμε υπουργείο Περιβάλλοντος. Μην ξαναπούμε πού είμαστε, και τι κάνουμε. Τι δεν κάνουμε.

-Άρα, δεν έχουμε ελπίδα καμία;

Σ.Κ.: Έχουμε, αν καταφέρουμε να εκμεταλλευτούμε της Ευρώπης τις ήδη έτοιμες εξελίξεις. Αν δεν φοβόμαστε την αλλαγή. Αν σταματήσουμε να δουλεύουμε βάσει του νόμου της αδράνειας. Αν μάθουμε να στρίβουμε και λίγο, κι όχι να τραβάμε όπου κάθε φορά μας βγάζει ο δρόμος. Λύσεις υπάρχουν πάντα, ακόμα και τώρα, ακόμα και στις και πέντε. Συλλογική προσπάθεια χρειάζεται. Να πειστεί ο κόσμος προς τα πού επιβάλλεται να πάμε.

Γ.Τ.: Δηλαδή, οι τρεις πολιτικοί που έχετε αναπτυγμένη οικολογική συνείδηση, άντε κι ο Δήμας τέσσερις, να καταφέρετε να πείσετε κατ' αρχήν τους άλλους δυό χιλιάδες. Και, σε προσωπικό επίπεδο, ο καθένας από μας ν' αναλάβει την οικογένειά του. Το σπίτι του πρώτα. Αλλά και γύρω από το σπίτι του. Το πεζοδρόμιό του. Τη γειτονιά του. Το χωριό του. Την πόλη του. Τη χώρα του.

Σ.Κ.: Και να σταματήσουν ν' ακούγονται από δημόσια στόματα διάφορα, σαν αυτό που ακούσαμε πρόσφατα, πως το διοξειδίο που εκπέμπεται από τα εργοστάσια του ηλεκτρικού δεν πρέπει να μας τρομάζει. Πως είναι σαν εκείνο που πίνουμε μαζί με τις γκαζόζες...

ΠΗΓΗ: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝή, «Κ», ΚΥΡΙΑΚή 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008

